

Disponibel indkomst og pensionsordninger, kort og langt sigt

Resumé:

I modellen er der i indkomst definitionerne ikke taget højde for betalingsstrømme i LD og Den midlertidige pensionsordning. I papiret gives forslag hertil, og efter den ene skitse vil kortsigtede positive forbrugsvirkninger af fx. større pensionsindbetalinger ikke længere forekomme via indkomstdefinitionerne. De kortsigtede effekter af fx. rentestød på langsigtindkomsten, Ydpl, foreslås ligeledes ændret. I appendix gives et forslag til korrektion i indkomstligningerne for rentestrømme i pensionsordningerne og disses skattevirkninger.

---

hco01d00.wp

Nøgleord: yd,pensioner LD,MP

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

1 Nuværende relation for disponibel indkomst og dens marginalegenskaber, når disponibel indkomst og skatterelation ses under et.

Tabel 1. Førsteårs effekt på disponibel indkomst ($Ydphk+Ydpsk$) af en stigning i pensionsindbetalinger med 1 mio.

<i>Arbejdsgiver.adm (PL,PI)¹</i>	-0.5
<i>Private (PL,PI)</i>	-0.2
<i>Offentlige fonde, ATP mv.</i>	-0.5
<i>Offentlige fonde, A-kasser</i>	-0.5

Anm: Dækker både over løbende ydelser og engangsydelser. En krølle er, at engangsydelser beskattes anderledes end løbende ydelser.

Margineffekterne følger af, at indbetalingerne fradrages i skattepligtig indkomst (og tilsvarende beskattes udbetalingerne), samtidig fradrages nettoindbetalingerne i disponibel indkomst jf. nedenfor.

$$Ydphk = Ydph - (Timp + Tippb - Sdr + Tbhs - Typsh + Tbhs - Typshk + 0.5 * (Tphhli - Tphhlu + Tphhki - Tphhku)) + Tbhs - Typsh \quad (1)$$

$$Ydpsk = Ydp - Ydph - Tbhs + Typsh \quad (2)$$

Det bemærkes om (1), at pensionssektorens indkomst, ind og udbetalinger mv., fratrækkes i disponibel indkomst, dog er der en skatte diskontering på de private ordninger således, at indbetalingerne ikke har helt så stor negativ effekt som for de øvrige ordninger. Det kan diskuteres om denne behandling af de privat tegnede ordninger er den rigtige.

I husholdningernes disponible indkomst, $Ydph$, er NRs pensionsind- og udbetalinger i forvejen fratrukket, så for ikke at modregne pensionsindbetalingerne to gange, er disse indbetalinger tillagt i sidste del af (1), $Tbhs - Typsh$.

2 Den midlertidig pensionsordning og LD.

Ind og udbetalinger til DMP ($Tqwm$ og $Tqwm$) og LD ($Tpld$ og $Tpld$) er tilsyneladende ikke blevet indarbejdet ved vores definition af disponibel indkomst. Dette er ikke en fejl i forhold til nationalregnskabet, hvor husholdningernes disponible indkomst ikke påvirkes af ind- og udbetalinger til disse ordninger (derimod indgår afkastet i husholdningernes rente indtægter

Tipp og *Tipp*, se i øvrigt GHE25N00). Derimod resulterer undladelsen i forkerte marginalegenskaber, da udbetalinger beskattes ved udbetaling.

De nuværende marginalegenskaber for disse ordninger er:

Tabel 2. Førsteårs effekt på disponibel indkomst ($Ydphk+Ydpsk$) af en stigning i hhv. pensions indbetalinger og udbetalinger med 1 mio.

	<i>Indbetalinger</i>	<i>Udbetalinger</i>
<i>DMP</i>	0.5	-0.5
<i>LD</i>	0	-0.5

Anm: Som tabel 1

Hvis marginalvirkningerne for ind og udbetalinger skal være som for de øvrige pensionsordninger, skal udtrykket for disponibel indkomst justeres. Endvidere skal der tages højde for, at formueafkast i LD (*Tipld*) og DMP (*Tiqwm*) skal fradrages i udtrykket for disponibel indkomst.¹

$$\begin{aligned}
 Ydphk = & Ydph - (Timp + Tipp\textit{hp}b + Tiqwm + Tipld - Sdr \\
 & + Tb\textit{hsl} - Typshl + Tb\textit{hsk} - Typshk \\
 & + Tq\textit{wmi} - Tq\textit{wmu} + Tpldi - Tpldu \\
 & + 0.5 * (Tph\textit{hli} - Tph\textit{hlu} + Tph\textit{hki} - Tph\textit{hku})) \\
 & + Tb\textit{hsp} - Typshp
 \end{aligned} \tag{3}$$

$$Ydpsk = Ydp - Ydph - Tb\textit{hsp} + Typshp \tag{4}$$

Hvor marginalvirkningerne nu bliver:

Tabel 3. Førsteårs effekt på disponibel indkomst ($Ydphk+Ydpsk$) af en stigning i hhv. pensions indbetalinger og udbetalinger med 1 mio.

	<i>Indbetalinger</i>	<i>Udbetalinger</i>
<i>DMP</i>	-0.5	0.5
<i>LD</i>	-1	0.5

Anm: som tabel 1

Ved stød til indbetalingerne til LD, skal man være opmærksom på, at LD's

¹

Bemærk *Sdr* indeholder realrenteafgift fra LD og DMP.

indbetalinger ikke indgår i skatteligningerne. Korrektion kan ske vha. et justeringsled i skatteligningerne. Alternativ korrigeres indbetalingerne til LD i (3), til at være $0.5 * Tpldi$. Dette blot tænkt i den urealistiske situation, at nogen skulle få lyst til at støde til en historisk ordning.

3 Disponibel indkomst på kort og langt sigt

Der er forskel på kort ($Ydphk$ og $Ydpsk$) og langsigtindkomst ($Ydpl$) udtrykket, hvilket giver anledning til, at effekten af en stigning i pensionsindbetalingerne er forskellig på kort og langt sigt. Kun på kort sigt er pensionssektoren udskilt. Effekterne på langt sigt er:

Tabel 4. Førsteårs effekt på disponibel indkomst ($Ydpl$) af en stigning i pensionsindbetalinger med 1 mio.

<i>Arbejdsgiver.adm (PL,PI)¹</i>	0.5
<i>Private (PL,PI)</i>	0.5
<i>Offentlige fonde, ATP mv.</i>	-0.5
<i>Offentlige fonde, A-kasser</i>	-0.5

Anm: Se tabel 1

En indvending er her, at i forhold til tabel 1 giver stød til indbetalingerne forskellige dynamiske effekter. (De samlede dynamiske effekter på forbruget vil også afhænge af effekter fra formuen, jf. HCO27d99)². Den samlede 1. års virkning på forbruget vil således være hhv. neutral eller kontraktiv. Forskellen i effekten af hhv. arb.giveradministrerede og privattegnede ordninger skyldes, at sidstnævnte kun indgår med halv virkning i indkomstudtrykket.

I modelleringen af langsigt indkomsten bør der derfor tages højde for den initiale positive skattevirkning på indkomsten af forøgede indbetalinger og tilsvarende for den negative skattevirkning af forøgede udbetalinger.

Nedenfor følger to forslag til mulige ændringer i indkomstiligningen, hvor der korrigeres for skattevirkningen af ind- og udbetalinger. Se appendix for diskussion om neutralisering af renteeffekter på langsigt indkomsten. Det tiltalende ved 2) - som stort set svarer til den i SMEC - er, at den tilgodeser livscykelhypotesen.

1) Erstatte $Ydpl$ af $Ydphk + Ydpsk$ således, at pensionssektoren trækkes ud af indkomsten på såvel kort som langt sigt. Herved vil der fortsat være kortsigtede effekter af fx. stigende indbetalinger.

²Pga. skattekorrektionen for udskudt skat i pensionsformuen er der en negativ formueeffekt af øgede pensionsindbetalinger.

2) Langsigtsindkomsten korrigeres for skatter, således at der ikke er nogen kort sigts effekt via $Ydpl$ af øgede pensionsindbetalinger, jf. tabel 5.³

Tabel 5. Førsteårs effekt på disponibel indkomst ($Ydplny$) af en stigning i pensionsindbetalinger med 1 mio.

<i>Arbejdsgiver.adm (PL,PI)^l</i>	0
<i>Private (PL,PI)</i>	0
<i>Offentlige fonde, ATP mv.</i>	0
<i>Offentlige fonde, A-kasser</i>	0

Flow i forbindelse med pensionsordninger tænkes i 2) kun at påvirke forbruget på langt sigt via formueeffekter - ikke via indkomsten. Dvs.noget i retning af⁴:

$$\begin{aligned}
 Ydplny = Ydpl &- tss0 \cdot (Tbysl + Tphhli + \alpha \cdot [Tbhsk + Tphhki]) \\
 &+ tss0 \cdot (Typshl + Tphhlu) \\
 &+ (Sdp1 - Sdpr)
 \end{aligned} \tag{5}$$

idet

$$Sdp1 = ksdp \cdot tsdp \cdot (Typshk + Tphhku + Tpldu + Tqwmu) + Sdpr$$

<i>Sdr</i>	Realrenteafgift
<i>Sdp1</i>	Andre personlige indkomstskatter (engangsafgift)
α	Konstant < 1, da ej fuldt fradrag for kap.pensioner
<i>tss0</i>	Gns. indkomstskattesats, skattepligtig indkomst

³Det bemærkes at forslag 1 og 2 også kan gennemføres for et smallere indkomstbegreb. I et ville langsigtsindkomsten så hedde $Ydphk$.

⁴

Ligningen er lavet for at vise princippet i tankegangen. Det endelige udtryk er væsentlig mere komplekst, da skattevirkningen optræder via Ysp , Ys og disses afledte effekter via $Ssy1$ på $Sdk1$

Appendix 1

Neutralisering af renteeffekter fra pensionsordninger givet ny forbrugsfunktion og tilhørende indkomstligninger.

Skal indkomstvirkningen af renteeffekter fra pensionsordninger neutraliseres i udtrykket for langt sigts indkomsten, kræver det i princippet en modregning af disse i $Tipn$, den private sektors nettorenteindtægt, samt korrektion for skattevirkningen via Sdr .

Idet $Tipn = Tien - Tion$ den nuværende model er residualt bestemt vil fx. øgede positive nettorenter fra pensionsordningerne grundet større indbetalinger ikke påvirke $Tipn$ direkte. Det betyder, jf. (i.1), at $Tipp2$ umiddelbart falder for givet $Tipn$, hvilket igen får effekter på selskabsskatteprovenuet, der falder.

$$Tipp2 = Tipn - (Tinn - Tono.1) - Tii - Tibn \quad (i.1)$$

I forbindelse med forslagene til den nye forbrugsfunktion diskuteres bl.a., hvilket afkastbegreb, der skal benyttes i modellens ligning for langsigts indkomst. Da der hældes til at anbefale $TippH$ i stedet for $Tipn$, og renteeffekter slår fuldt igennem via $TippH$, foreslås nedenstående skitse til korrektion for skattevirkningerne af rentestød. $Ydpl2$ skal opfattes som et sådant nyt udtryk, hvori $TippH$ indgår.

$$\begin{aligned} Ydplny &= Ydpl2 - (TippH - TippP1) + Sdr \\ &\quad + (Sdp1 - Sdpr) \\ &\quad - tss0 * (Tbhs1 + Tphh1 + \alpha * [Tbhsk + Tphhk1]) \\ &\quad + tss0 * (Typsh1 + Tphhlu) \end{aligned} \quad (i.2)$$

$$\begin{aligned} Sdr &= Sdrp + Sdrld + Sdrqwm \\ TippH &= Timp + TippHpb + Tipld + Tiqwm + TippP1 \end{aligned}$$

Da det kun er renteafkast netto fra den ikke finansielle sektor *ekskl. imputerede renter*, der aktuelt indgår i modelleringen af hhv. Ys , (skattepligtig indkomst), Ysp , (skattepligtig personlig indkomst), $Sdsbk$, (selskabsskat, pengeinstitutter), og $Sdsr$, (selskabsskat, øvrige erhverv), er yderligere modelkorrektioner ikke umiddelbart nødvendige.

Bemærk at i ovenstående er forslaget alene baseret på en ide om at korrigerer for nettorenteindtægter fra pensionsordninger, og ikke - som i SMEC - for alle renteindtægter. Dette ud fra en betragtning om, at som minimum bør netto renteindtægter fra ikke-likvide opsparingsordninger ikke påvirke forbrugsbeslutningen direkte. Kun via påvirkningen af formuen.